

Puolangan kunta

Hietavaaran tuulivoimaosayleiskaava ja Kotilan osayleiskaa- van muutos

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

17.6.2021, Päivitetty 14.5.2025

14.5.2025

Sisällys

1	Hietavaaran tuulivoimapuistohanke	3
2	Suunnittelun tavoitteet	4
3	Suunnittelun vaiheet tiivistetysti	4
4	Suunnittelualueen sijainti	4
5	Suunnittelun lähtökohdat	5
5.1	Suunnittelualueen nykytila	5
5.2	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.....	7
5.3	Maakuntakaava.....	8
5.4	Yleis- ja asemakaavat	15
5.5	Maanomistus.....	19
5.6	Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvat muut tuulivoimahankkeet.....	19
6	Selvitykset ja vaikutusten arviointi	19
6.1	Selvitykset	19
6.2	Vaikutusten arviointi	20
7	Osallistuminen ja vuorovaikutus	20
7.1	Osalliset	20
7.2	Osallistuminen.....	22
7.3	Kaavoituksen ja YVA-menettelyn yhteensovittaminen.....	22
8	Suunnittelu- ja päätöksentekovaiheet sekä aikataulu	23
8.1	Kaavoituksen vireilletulo	23
8.2	Yleiskaavan valmisteluvaihe.....	24
8.3	Yleiskaavan ehdotusvaihe	24
8.4	Yleiskaavan hyväksymisvaihe	24
9	Yhteystiedot	26

14.5.2025

Tuulivoimaosayleiskaavan vireilletulon yhteydessä laaditaan MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS):

- esitellään kaavan laatimisessa noudatettavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmät*
- kerrotaan kaavoituksen päätavoitteet, suunnittelun eteneminen ja alustava aikataulu sekä*
- kuvataan kaavan yhteydessä laadittavat selvitykset ja vaikutusten arvioinnit.*

Hietavaaran tuulivoimaosayleiskaavan ja Kotilan osayleiskaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on alun perin julkaistu yhteisenä OAS-YVA suunnitelmana (päivätty 17.6.2021) joka on ollut julkisesti nähtävillä kahteen kertaan saman sisältöisenä. Kaavan luonnosvaiheessa OAS eriytettiin omaksi dokumentiksi ministeriön uuden ohjeistuksen mukaisesti ja sitä päivitettiin.

Hietavaaran tuulivoimaosayleiskaava on tullut vireille 23.6.2021. Hietavaaran vireillä oleva osayleiskaava on osittain päällekkäin Kotilan osayleiskaavan kanssa. Hietavaaran 17.6.2021 päivättyssä OAS:ssa mainittiin kaavojen päällekkäisyys, mutta ei Kotilan osayleiskaavan muutostarvetta. Nyt päivitettävässä OASissa tuodaan esille myös tarve Kotilan yleiskaavan muutokselle, niiltä osin kuin kaava on päällekkäin Hietavaaran osayleiskaavan kanssa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa suunnittelu-prosessin kuluessa.

1 Hietavaaran tuulivoimapuistohanke

Wpd Finland Oy suunnittelee tuulipuistoa Kainuuseen Puolangan kuntaan Hietavaaran alueelle. Suunnittelualue sijaitsee 25 kilometriä Puolangan keskustasta kaakkoon Ristijärven ja Paltamon kuntien rajoilla.

Kaava-alueelle suunnitellaan rakennettavaksi enintään 18 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on 6–10 MW ja kokonaiskorkeus maksimissaan 300 metriä. Suunnitellun Hietavaaran tuulipuiston eteläisin osa on osa Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan Varsavaara tv-9 tuulivoima-alueetta. Alue on arvioitu maakuntakaavoituksessa tuulivoiman hyödyntämiseen soveltuvaksi alueeksi. Suunnittelualueella on solmittu maanvuokrasopimuksia tuulivoimapuiston mahdollistamiseksi.

Suunnittelualueella tuotettu sähkö siirretään valtakunnanverkkoon alustavien suunnitelmien mukaan Seitenoikean sähköaseman kautta. Uusi voimajohto sijoittuisi olemassa olevan voimajohtojen rinnalle.

14.5.2025

2 Suunnittelun tavoitteet

Osayleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa suunnitellun tuulivoimapuiston rakentaminen. Tuulivoimapuisto muodostuu tuulivoimaloiden lisäksi niitä yhdistävistä rakennus- ja huolto-
teistä, maakaapeleista ja sähköasemasta.

Osayleiskaavan suunnittelun tavoitteena on ohjata tuulivoimapuiston rakentamista luonnon-
ympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä rakentamisesta
mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia lieventäen.

Osayleiskaava laaditaan siten, että sitä on mahdollista käyttää tuulivoimaloiden rakennuslu-
pien perusteena MRL:n 77a §:n mukaisesti. Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja sen
hyväksyy Puolangan kunnanvaltuusto. Samalla muutetaan Kotilan osayleiskaavaa niiltä osin,
kun se sijaitsee päällekkäin Hietavaaran tuulivoimaosayleiskaavan kanssa. Hietavaaran tuuli-
voimaosayleiskaava astuu uudempaa kaavana voimaan saatuaan lainvoiman ja vastaavasti
Kotilan osayleiskaava kumoutuu päällekkäiseltä osin.

Suomi on sitoutunut vähentämään kasvihuonepäästöjä ilmastomuutoksen torjumiseksi.
Osayleiskaavan tarkoituksena on osaltaan edistää ilmastopoliittisia tavoitteita, joihin Suomi on
sitoutunut.

Lisäksi osayleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut aluetta koskevat maankäyttötar-
peet sekä suunnitteluprosessin kuluessa muodostuvat tavoitteet.

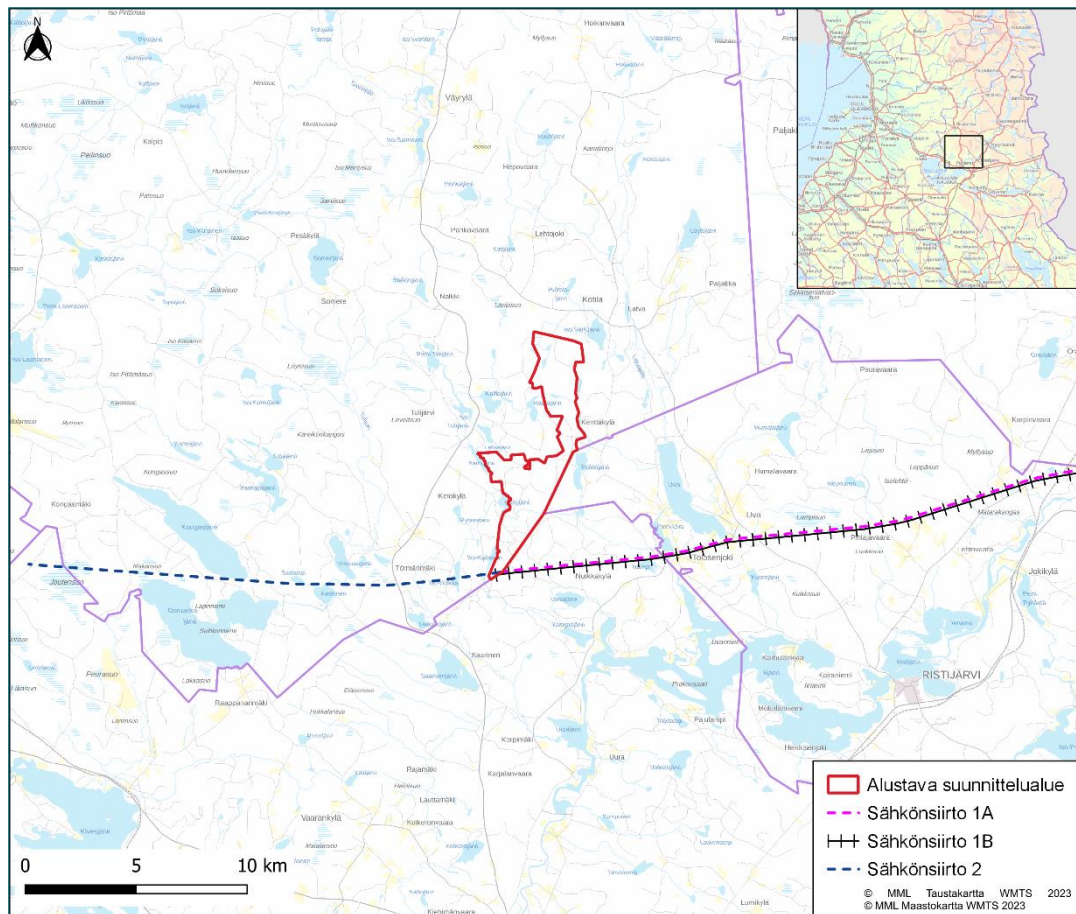
3 Suunnittelun vaiheet tiivistetysti

- Kaavoitusaloite hyväksytty kunnanhallituksessa 3.12.2020 § 130
- FCG Finnish Consulting Group Oy on hyväksytty kaavakonsultiksi kunnanhallituksessa
25.3.2021 § 38
- Ennakkoneuvottelussa on sovittu, että kaavoitus ja yva-menettely toteutetaan yhteisme-
nettelynä 8.4.2021.
- Osayleiskaava on tullut vireille 23.6.2021.
- OAS-YVA-suunnitelma on ollut julkisesti nähtävillä 23.6.-23.7.2021
- Työneuvottelu Kainuun ELY-keskuksen kanssa 16.9.2021.
- OAS-YVA-suunnitelma on toiseen kertaan julkisesti nähtävillä 6.10.2021-6.11.2021.
- Ensimmäinen viranomaisneuvottelu pidettiin 19.12.2024

4 Suunnittelualan sijainti

Suunnitteluala sijoittuu Puolangan kaakkoisosaan, Ristijärven ja Paltamon kunnanrajoihin ra-
jautuen. Etäisyyttä Puolangan keskustaajamaan (pohjoinen) on noin 26 kilometriä, Hyrynsal-
men keskustaajamaan (koillinen) noin 29 kilometriä, Ristijärven keskustaajamaan noin 18 kilo-
metriä (kaakko) ja Paltamon keskustaajamaan (etelä) noin 16 kilometriä. Suunnitellut sähkön-
siirtoreitit sijoittuvat Paltamon kunnan lisäksi Ristijärven ja Hyrynsalmen kuntien alueelle. Kaa-
van vaikutusalue on varsinaista suunnittelualuetta laajempi. Suunnittelualan sijainti ja alus-
tava raja-
aus on esitetty seuraavassa kuvassa. Suunnittelualan raja-
aus on alustava ja se tarken-
tuu kaavaprosessin edetessä.

14.5.2025

Kuva 1. Suunnittelualan sijainti sekä suunniteltujen sähkönsiirtoreittien sijainnit nykyisen voimajohtokadun pohjois- tai eteläpuolella. Tuotettu sähkö on tarkoitus siirtää valtakunnan-verkkoon joko Ristijärvellä sijaitsevan Fingrid Oyj:n Seitenoikean sähköaseman (SVE 1) tai hankealueelta länteen, Turkkiselän läheisyyteen Fingrid Oyj:n alustavasti suunnitellun sähköaseman (SVE 2) kautta.

5 Suunnittelun lähtökohdat

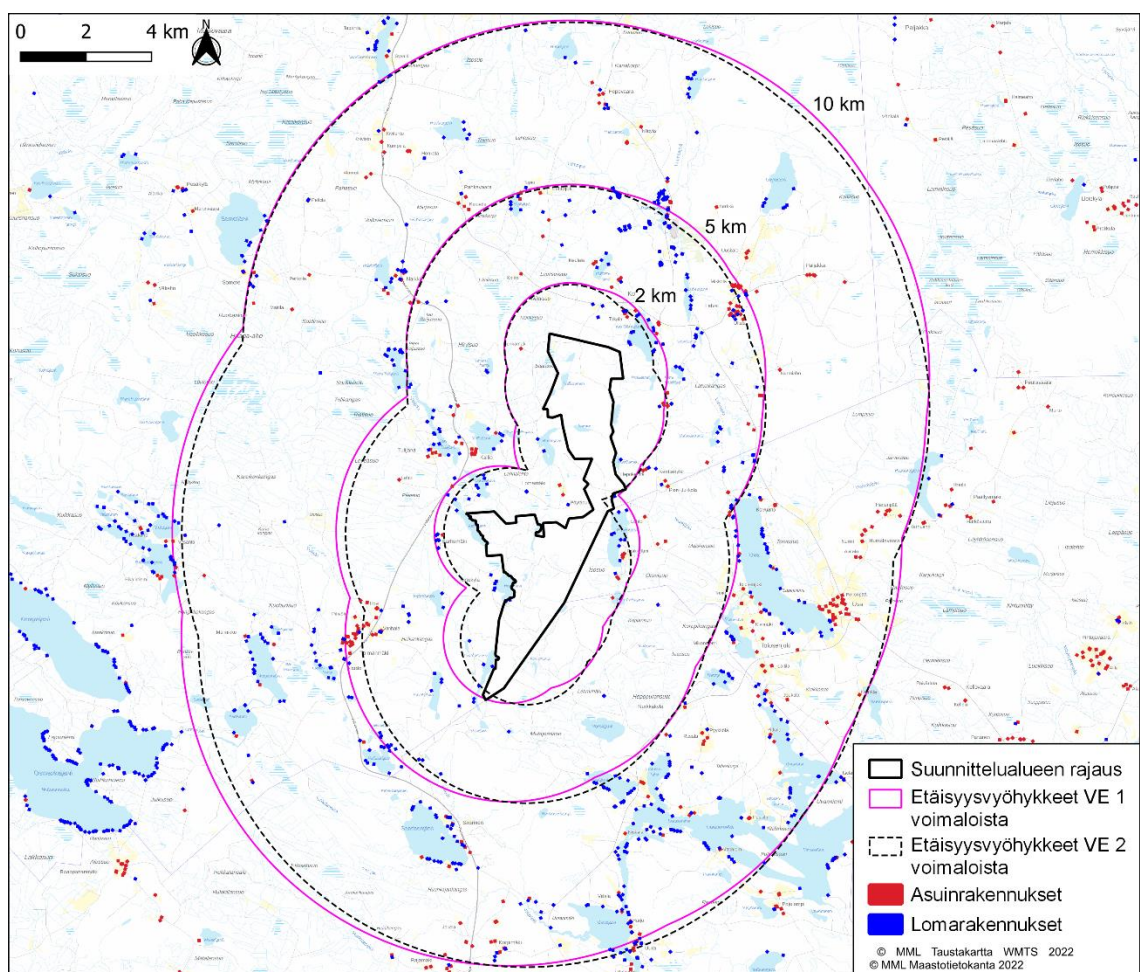
5.1 Suunnittelualan nykytila

Suunnittelualan laajuus on noin 1 800 hehtaaria ja alue on pääosin metsätalousmaata. Hietavaaran pohjoisosiin sijoittuu Ollinkuljun vaaran laki. Lisäksi alueen lounaispuolelle sijoittuu matalampi Hoikanvaara ja itäpuolelle Varsavaara. Suunnittelualan eteläosassa kulkee 220 kV voimajohtolinja.

Suunnittelualan läheisyydellä, noin 10 kilometrin säteellä, ei sijaitse taajamia. Latvan kylä sijaitsee suunnittelualan koillispuolella, noin 3,5 kilometrin etäisyydellä kaava-alueen rajasta. Seitsemän kilometrin etäisyydellä suunnittelualueella, sen itäpuolella Ristijärven kunnan alueella, sijaitsee lisäksi Uvan kylä. Kymmenen kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta ei sijaitse muita kyliä. Uvan kylä sijoittuu myös sähkönsiirtoreitin läheisyyteen.

14.5.2025

Kahden kilometrin säteellä kaava-alueen rajasta sijaitsee 18 asuin- ja 60 vapaa-ajan asuntoa (MML maastotietokanta, 2022). Aukkaita kahden kilometrin säteellä suunnittelualueesta oli vuoden 2021 lopussa 27. Viiden kilometrin säteellä suunnittelualueen rajasta sijaitsee 118 asuin- ja 231 lomarakennusta. Aukkaita viiden kilometrin säteellä suunnittelualueesta oli vuoden 2021 lopussa 129. Yksittäiset asuin- ja lomarakennukset suunnittelualueen lähiympäristössä ovat keskittyneet pääsääntöisesti vesistöjen rannoille. Lähimmät vakituksessa käytössä olevat asuinrakennukset sijoittuvat suunnittelualueen länsipuolelle noin 750 metrin etäisyydelle kaava-alueen rajasta. Huomioon otettavaa on, että tuulivoimalat sijoittuvat kaava-alueen sisällä vähintään noin 300 metrin etäisyydelle alueen rajasta, joten etäisyyttä lähimpiin voimaloihin on vähintään kilometri. Lomarakennuksia sijoittuu suunnittelualueen välittömään läheisyyteen useampia, mm. Karhujärven, Hietajärven ja Iso-Kaitasen rannoille.

Kuva 2: Asuin- ja lomarakennukset suunnittelualueen lähiympäristössä.

Suunnittelualueelle tai sen läheisyyteen ei sijoitu arvokkaita kallioalueita, kivikoita, moreeni-muodostumia tai tuuli- ja rantakerrostumia. Topografialtaan suunnittelualue on vaihtelevaa (korkeustaso 186–295 m). Korkeimmat kohdat sijaitsevat suunnittelualueen keskiosissa Hietavaaran ja Ollinkuljun alueella. Kaava-alueen kaakkoisosaan sijoittuu pieni osa Kylmäpuronharjun pohjavesialueesta (1157803). Kylmäpuronharjun pohjavesialue kuuluu luokkaan 2E (muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai

14.5.2025

maaekosysteemi on suoraan riippuvainen). Suunnittelualue sijaitsee Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueella ja valuma-alueiden pääjaossa Oulujoen vesistöalueella (59.).

Suunnittelualueelle sijoittuu useita pieniä vesistöjä, kuten Paskalampi, Valkeainen, Pieni-Valkeainen, Alanen, Hoikkainlammet ja Tervalampi. Lisäksi alueen keskiosassa virtaa Alasenjoki. Kaava-alueen ja suunnitellun sähkönsiirtoreitin metsät ovat suurelta osin nuoria kasvatusmetsiä. Alueella esiintyy myös pienialaisesti vanhan metsän piirteitä omaavia kohteita pääasiassa vaaranrinteiden puronvarsimetsissä. Alueen suot ovat pääasiassa pieniä ja puustoisia. Kaava-alueella sijaitsevat muutama lähde sekä metsästysmaja.

Hietavaaran tuulivoimapuiston osayleiskaava-alueella ei sijaitse kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita eikä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Lähin RKY 2009 -kohde on Kainuun puromylyt, joka sijaitsee noin 6,3 km etäisyydellä suunnittelualueen koillispuolella, Ristijärven kunnan alueella.

Suunnittelualueelle ei myöskään sijoitu valtakunnallisesti eikä maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Alle 20 kilometrin etäisyydelle suunnittelualueesta sijoittuu neljä maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti arvokasta aluetta. Lähimmäksi, suunnittelualueesta 2,6 km koilliseen, sijoittuu Latvian kylämaisema. Muut kolme arvoaluetta (Karhulankylän rantaviljelymaisema, Kainuun vaarakylät: Saukkovaaran vaara-asutus ja Hepoköngäs) sijoittuvat 11–18 kilometrin etäisyydelle suunnittelualueesta.

Maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi ehdotettu Kainuun vaarakylät: Kiehimänvaaran vaara-asutus sijoittuu suunnittelualueen eteläpuolelle noin 13,7 kilometrin päähän suunnittelualueesta. Alue kuuluu tällä hetkellä osaksi valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.

Lähin valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Melalahti-Vaarakylä sijoittuu noin 11,7 kilometrin etäisyydelle suunnittelualueesta.

Suunnittelualueen lounaispuolelle, suunnittelualueeseen rajautuen, sijoittuu Ison Kaitasen lehto- niminen Natura-alue. Iso Kaitasen lehto on liitetty Natura-verkostoon luontodirektiivin perusteella (SCI) ja perustettu myöhemmin erityisten suojelutoimien alueeksi (SAC). Suunnittelun sähkönsiirtoreitin läheisyyteen ei sijoitu Natura-alueita. Ison Kaitasen lehdon Natura-alue kuuluu myös lehtojensuojeluohjelmaan. Lisäksi lehtoalueen itäisin osa-alue on yksityinen luonnonsuojelualue, Iso-Kaitasen lehtoalue.

Suunnittelualueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu valtakunnallisesti (FINIBA) tai kansainvälisesti (IBA) tärkeitä lintualueita. Lähin FINIBA -alue, Kainuun vaarajakson metsät, sijoittuu suunnittelualueesta koilliseen noin kuuden kilometrin etäisyydelle suunnittelualueen rajasta. Lähin IBA-alue sijaitsee noin 50 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta.

5.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttötavoitteet tulee ottaa huomioon ja niitä tulee edistää myös tuulivoimapuistojen yleiskaavoituksessa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet koskevat seuraavia asiakokonaisuuksia:

Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

14.5.2025

Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä.

Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.

Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys, tai riskit hallitaan muulla tavoin.

Otetaan huomioon yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden tarpeet, erityisesti maanpuolustuksen ja rajavallvonnan tarpeet ja turvataan niille riittävät alueelliset kehittämisedellytykset ja toimintamahdollisuudet.

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.

Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkavuudesta.

Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin. Tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin.

Turvataan valtakunnallisen energiahuollon kannalta merkittävien voimajohtojen ja kaukokuljettamiseen tarvittavien kaasuputkien linjaukset ja niiden toteuttamismahdollisuudet. Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olemassa olevia johtokäytäviä.

5.3 Maakuntakaava

Kainuussa on voimassa 6 maakuntakaavaa. Voimassa olevat maakuntakaavamerkinnot on esitetty epävirallisessa yhdistelmämaakuntakaavassa. Hanke sijoittuu osittain tv-9 Varsavaara-alueelle Kainuun voimassa olevassa tuulivoimamaakuntakaavassa.

Kainuun maakuntakaava 2020

Kainuun maakunta -kuntayhtymän (nyk. Kainuun liiton) laatima maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) mukainen maakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 7.5.2007. Valtioneuvosto vahvisti Kainuun maakuntakaavan 29.4.2009 ja samalla kumosi vuonna 1991 vahvistetun Kainuun 3. seutukaavan. Kainuun maakuntakaava on lainvoimainen Korkeimman hallinto-

14.5.2025

oikeuden päätöksillä 13.10.2009 ja 20.2.2013. Kainuun kokonaismaakuntakaava 2020 kattaa koko Kainuun alueen ja siinä on käsitelty kaikki kaavan valmistelun aikana tunnistetut keskeiset maankäyttömuodot.

Kainuun 1. vaihemaakuntakaava

Kainuun maakuntavaltuusto hyväksyi 19.3.2012 pitämässään kokouksessa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 27 §) mukaisen Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan ja teki samalla päätöksen Kainuun maakuntakaava 2020:ssa osoitettujen selvitysalueiden kumoamisesta sekä selvitysalueilla sijaitsevien eräiden muiden kaavamerkintöjen ja -määräysten kumoamisesta. Ympäristöministeriö on vahvistanut Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan 19.7.2013 ja kaava on tullut lainvoimaiseksi Korkeimman hallinto-oikeuden 16.2.2015 tekemällä päätöksellä. Kainuun 1. vaihemaakuntakaava koskee Puolustusvoimain ampuma- ja harjoitusalueita sekä niiden melualueita.

Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava

Kainuun maakuntavaltuusto hyväksyi 1.12.2014 pitämässään kokouksessa Kainuun liiton laatiman Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavan. Ympäristöministeriö 7.3.2016 antamallaan päätöksellä (YM7/5222/2014) vahvisti Kainuun maakuntavaltuuston 1.12.2014 tekemän päätöksen ja kumosi samalla Kainuun maakuntakaava 2020:ssa osoitetun Kajaanin keskustatoimintojen alueen (C) kaavamerkinnän ja -määräyksen. Kaupan vaihemaakuntakaavassa määritellään merkitykseltään seudullisten kaupan suuryksiköiden sijainti, niiden alaraja ja enimmäismitoitus.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaava

Kainuun tuulivoimamaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 30.11.2015 (16 §) ja vahvistettu ympäristöministeriössä 31.1.2017 (YM7/5222/2015). Korkein hallinto-oikeus hylkäsi ympäristöministeriön vahvistuspäätöksestä tehdyn valituksen 21.5.2019 (taltionumero 2294, dnro: 6425/1/17) ja kaava on saanut lainvoiman. Kaavassa osoitetaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti tuulivoiman hyödyntämiseen parhaiten soveltuvat alueet Kainuussa.

Kainuun vaihemaakuntakaava 2030

Kainuun voimassa oleva vaihemaakuntakaava 2030 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 16.12.2019 (25 §) ja se on saanut lainvoiman. Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 käsitellään alue- ja yhdyskuntarakennetta, virkistystä, liikennejärjestelmää, luonnon- ja kulttuuriympäristöä sekä luonnonvarojen käyttöä ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä. Maakuntakaavassa osoitettavien uusien kaavaratkaisujen osalta Kainuun vaihemaakuntakaava 2030 kumoaa tai muuttaa osin Kainuun maakuntakaavan 2020 kaavaratkaisuja ja sisältää teknisluonteisia korjauksia Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan, Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavan ja Kainuun tuulivoimamaakunta-kaavan kaavamerkintöihin ja -määräyksiin.

14.5.2025

Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035

Kainuun maakuntavaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 12.12.2023 (§ 39) Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035. Maakuntahallitus on 12.02.2024 (§ 26) päättänyt määrätä maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla maakuntakaavan tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Kainuun tuulivoimamaakuntakaavaksi 2035 nimetyssä vaihemaakuntakaavassa on käsitelty seudullisesti merkittäviä tuulivoimaloiden alueita, muutostarpeita voimajoh-tojen maakuntakaavamerkintöihin, pohjavesialueita ja valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää maakuntakaavan hyväksymispäätöksen täy-täntöönpanon. Voimaan tullessaan maakuntakaava kumoaa tai muuttaa osin Kainuun maakun-takaavan 2020, Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2030 ja Kainuun vaihemaakuntakaavan 2030 kaavaratkaisuja.

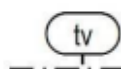
Hietavaaran tuulivoimapuiston vaikutusalueita koskevat yhdistelmämaakuntakaavassa seu-raavat toiminnot ja merkinnät:

MAA- JA METSÄTALOUSVALTAISET ALUEET (Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)

Merkinnällä M osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita.

Suunnittelumääräys: Maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita voidaan käyttää alu-
een pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös
erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten luontais- tai muuhun elinkeinotoi-
mintaan, turvetuotantoon, maa- ja kiviainesten ottoon, haja-asutusluonteiseen pysyvään ja
loma-asumiseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueille voidaan
perustaa yksityisiä suojelualueita. Ilman erityisiä perusteita hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei
tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön. Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsäta-
lousalueiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta.

**TUULIVOIMALOIDEN ALUE (Kainuun tuulivoimamaakuntakaava, Kainuun
tuulivoimamaakuntakaava 2035)**

Osa-aluemerkinnällä tv osoitetaan alueita, jotka soveltuvat merkitykseltään vähintään seudul-
listen tuulivoimala-alueiden rakentamiseen. Merkinnällä osoitetaan alueen erityisominai-
suutta potentiaalisena tuulivoimatuotantoon soveltuvana alueena. Alueiden päämaankäyttö-
luokka on kuitenkin muu kuin tuulivoimaenergian tuotanto, yleisimmin maa- ja metsätalous.
Maakuntakaavan merkinnöillä ei osoiteta yksittäisten tuulivoimaloiden sijaintia, eikä määritetä
alueiden kokonaisvoimalamäärää, alueille sijoitettavien voimaloiden suurinta sallittua kor-
keutta tai voimalatehoa.

Alueella ei ole voimassa MRL 33.1 §:n mukaista ehdollista rakentamisrajoitusta.

Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueella tarkoitetaan lähtökohtaisesti vähintään kymme-
nen (10) teollisen kokoluokan voimalan muodostamaa aluetta. Maisemallisesti herkällä Oulu-
järven ranta-alueella maakuntakaavaa edellyttävänä tuulivoimaloiden alueen rajana pidetään
vähintään kolmea (3) teollisen kokoluokan voimalaa, mikäli niiden muodostama tuulivoimaloi-
den alue sijaitsee kokonaan tai osittain alle 5 kilometrin etäisyydellä Oulujärvestä.

14.5.2025

Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa tulee turvata puolustusvoimien kehittämistarpeet ja toimintaedellytykset sekä ottaa erityisesti huomioon puolustusvoimien toiminnasta, kuten tutkajärjestelmistä ja radioyhteyksien turvaamisesta johtuvat rajoitteet.

Maakuntakaavan toteuttamisessa alueilla tv-2 Lumivaara, tv-3 Kivivaara-Peuravaara, tv-4 Pii-parinmäki-Kokkosuo, tv-5 Murtomäki (Harsunlehto), tv-7 Maaselänkangas, tv-9 Varsavaara, tv11 Iso koirakangas, tv-13 Lamankangas-Valkeiskangas, tv-23 Katajamäki, tv-24 Maaselänkangas laajennus, tv-25 Löytösuo ja tv-26 Sivakkalehto, tv-28 Takiankangas ja tv-35 Vaarinkangas ja niiden suunnittelussa on otettava huomioon luontoarvot ja LSL 78 § mukaisesti luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.

MOOTTORIKELKKAILUREITTI (Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)

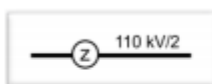
Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät yleisen liikkumisen kannalta tärkeät ohjeelliset moottorikelkkailureitit.

TÄRKEÄ POHJAVESIALUE (Kainuun maakuntakaava 2020)

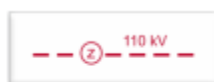
Merkinnällä osoitetaan vedenhankinnan kannalta tärkeät (1. luokan) ja vedenhankintaan soveltuvat (2. luokan) pohjavesialueet.

Suunnittelumääräys: Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle pohjavesialueista tai suojattava niin, että pohjavesialueen käyttökelpoisuus vedenhankintaan ei vaarannu. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta.

(Pohjavesialueen Kylmäpuronharju on maakuntakaavan laadinnan jälkeen muutettu luokkaan 2E)

PÄÄSÄHKÖJOHTO 400 kV, 220 kV, 110 kV (Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)

Merkinnällä osoitetaan 400 kV:n, 220 kV:n ja 110 kV:n kantaverkon ja 110 kV:n alueverkon nykyiset pääsähköjohdot (voimajohdot). Pääsähköjohdon jännitetasoon lisätty merkintä osoittaa johtokäytävän johtojen lukumäärän. Alueilla on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

OHJEELLINEN PÄÄSÄHKÖJOHTO 110 kV (Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)

Merkinnällä osoitetaan uudet ohjeelliset 110 kV:n pääsähköjohdot. Pääsähköjohdon jännitetasoon lisätty merkintä osoittaa johtokäytävän johtojen lukumäärän. Alueilla on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

14.5.2025

Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa uudet pääsähköjohdot on pyrittävä sijoittamaan samaan tai olemassa olevan johtokäytävän yhteyteen.

LUONNONSUOJELUALUE TAI -KOHDE (Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)

Merkinnällä SL osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita. Alueella on voimassa MRL 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Suojelumääräys (MRL 30.2 §): Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen alueen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen ELY-keskuksen tai vastaavan toimivaltaisen viranomaisen lausunto.

Suunnittelumääräys: Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei toimenpiteillä vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta ja suojeluarvoja.

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE (Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun 1. vaihemaakuntakaava, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)

Kohdemarkinnällä luo osoitetaan suojelualueiden ulkopuolella olevat merkittävimmät uhanalaisten kasvien ja hyönteisten esiintymisalueet. LUO-merkinnöillä voidaan varmistaa uhanalaisten lajien huomioiminen erilaissa toimenpiteissä. Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeiden alueiden kaavamerkintään sisältyvät sekä tärkeimmät suojelualueiden ulkopuoliset uhanalaisten kasvien ja hyönteisten esiintymät.

Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varmistaa, että suunniteltu maankäyttö ei vaaranna uhanalaisten kasvien tai hyönteisten elinoloja.

LUONTOMATKAILUN KEHITTÄMISALUE (Kainuun maakuntakaava 2020)

Merkinnällä osoitetaan merkittäviä luontomatkailun kehittämisalueita, joihin kohdistuu vähintään maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeitä luonnon virkistyskäytön tai luontomatkailun kehittämistarpeita ja kehittämisresurssien kohdentamista, luonnon monikäytön ja luonnonsuojelun yhteensovittamistarpeita, ulkoilu- ym. reitistöjen kehittämistarpeita, matkailuelinkeinojen maankäytöllisten edellytysten turvaamistarpeita sekä maa- ja metsätalouden edellytysten turvaamis- ja yhteensovittamistarpeita muun maankäytön kanssa.

Suunnittelumääräys: Alueita kehitetään luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun kohdealueina. Luontomatkailua palvelevat rakenteet pyritään keskittämään näille alueille. Alueilla tulee varautua merkittäviin matkailijamäärien kasvuun ja kansainväliseen yhteistyöhön. Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseen sekä luonnon- ja kulttuuriarvojen säilymiseen. Alueen toteuttaminen ei saa vaarantaa alueella sijaitsevan tai siihen rajoittuvan Natura -alueen suojelun

14.5.2025

perusteena olevia luonnonarvoja. Metsätalouskäyttöön tarkoitetuilla alueilla ei saa rajoittaa nykyisestään metsätalouden toimintaedellytyksiä.

MATKAILUN VETOVOIMA-ALUE (Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)

Matkailun vetovoimamerkinnällä mv osoitetaan maakunnan matkailu- ja virkistystoiminnan kannalta merkittävimmät aluekokonaisuudet. Niihin sisältyvät matkailukeskusten alueet ja niihin liittyvät virkistys-, suojelu- ja muut alueet, joista on mahdollista kehittää matkailu- ja virkistystoimintaa palveleva laaja kokonaisuus.

LOMA-ASUNTOALUE (Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)

Merkinnällä RA osoitetaan loma-asumiselle ja matkailua palveleville toiminnoille varatut seudullisesti merkittävät alueet.

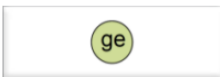
Suunnittelumääräys: Alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueen tarkoituksenmukaiseen käyttöön loma-asunto- ja matkailutoimintojen kannalta, toimintojen mitoittamiseen sekä aluevarausten yhteensovittamiseen.

KYLÄ (Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)

Merkinnällä at kylä osoitetaan aluerakenteen näkökulmasta keskeisiä kyläalueita, joiden lähiympäristöä voidaan pitää erityisen suotuisana virkistystoiminnan, elinkeinojen ja asumisen alueina. Muut maaseutualueet täydentävät ja tukevat maakuntakaavassa osoitettua kyläverkostoa. Kylän tai paikannimen merkinnällä esitetään pohjakarttamerkintänä haja-asutusluonteiset kylät, joilla on merkitystä kyläverkoston vakituiseen tai vapaa-ajan asumisen tai identiteetin kannalta.

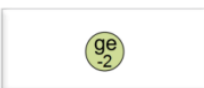
Suunnittelumääräys: Suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää huomiota rakentamisen sopeuttamiseen olevaan kylärakenteeseen ja -ympäristöön sekä vesi- ja jätevesihuollon järjestämiseen. Uudisrakentaminen tulee ensisijaisesti ohjata tukemaan nykyistä kylärakennetta ja palvelujen hyvää saatavuutta tie- ja tietoliikenneyhteyksien läheisyyteen.

ARVOKAS HARJUALUE (Kainuun maakuntakaava 2020)

Valtakunnalliseen harjijensuojeluohjelmaan kuuluvien alueiden lisäksi Kainuun maakuntakaavassa osoitetaan merkinnällä ge luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaita harjualueita.

Suunnittelumääräys: Alueen käyttöä suunniteltaessa tulee erityisesti ottaa huomioon arvokkaan harjualueen geologiset ominaispiirteet ja maisemalliset arvot.

TUULI- JA RANTAKERROSTUMA (Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)

14.5.2025

Merkinnällä ge-2 osoitetaan luonnon- ja maisemansuojelun kannalta valtakunnallisesti arvokkaat geologiset muodostumat. Merkintään ei liity MRL 33 §:n mukaista ehdollista rakentamisrajoitusta.

Suunnittelumääräys: Alueen käyttöä suunniteltaessa tulee erityisesti ottaa huomioon tuuli- tai rantakerrostuman geologiset, biologiset tai maisemalliset arvot.

PERINNEMAISEMAKOHDE (Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)

Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä perinnemaisema- ja perinnebiotooppikohteita.

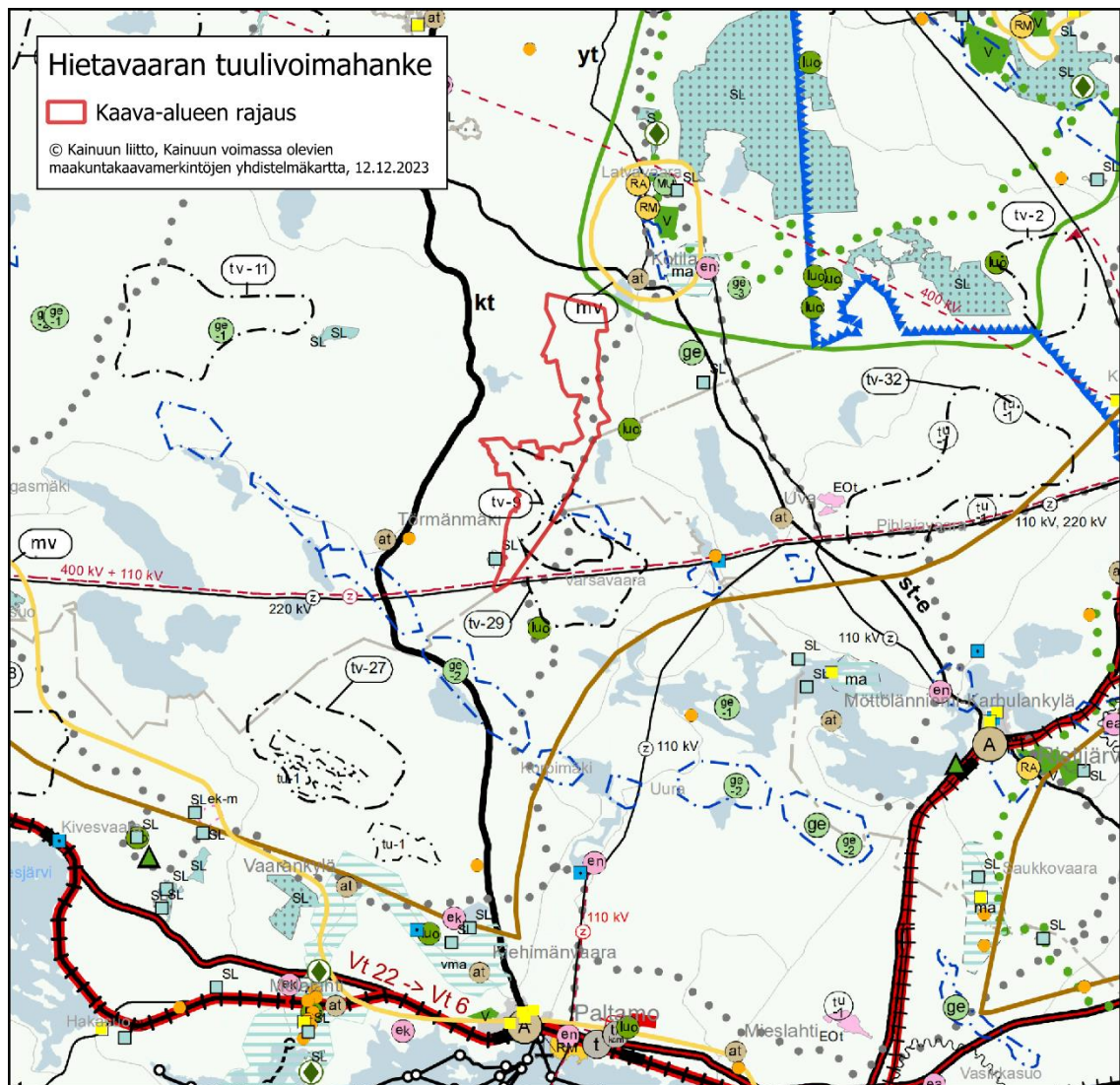
Suunnittelumääräys: Alueiden suunnittelussa tulee turvata kohteen kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säilyminen.

Tuulivoimaa koskevat yleismääräykset maakuntakaavassa

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa on annettu koko maakuntakaavan aluetta koskevia alueidenkäytön periaatteita ja yleismääräyksiä. Tuulivoiman rakentamista koskevia yleisiä suunnittelumääräyksiä:

- Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimarakentamista, mikäli se ei ole merkitykseltään seudullista.
- Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tuulivoimalat tulee sijoittaa luonnonsuojelualueiden, Natura 2000 -verkoston alueiden, vedenhankinnan kannalta tärkeiden pohjavesialueiden, harjijensuojeluohjelman alueiden, maakuntakaavan virkistysalueiden sekä valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen ulkopuolelle.
- Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon ko. tuulivoimahankkeen sekä eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen ja kulttuuriperintöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia.
- Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varmistaa, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu asutukselle merkittäviä melu- tai välkevaikutuksia.
- Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän, lentoliikenteen, liikenneväylien sekä arkeologisen kulttuuriperinnön ja luonnonsuojelulla suojeltujen kohteiden edellyttämät rajoitteet tuulivoimarakentamiselle ja pyytää lausunnot asianomaisilta viranomaisilta.

14.5.2025

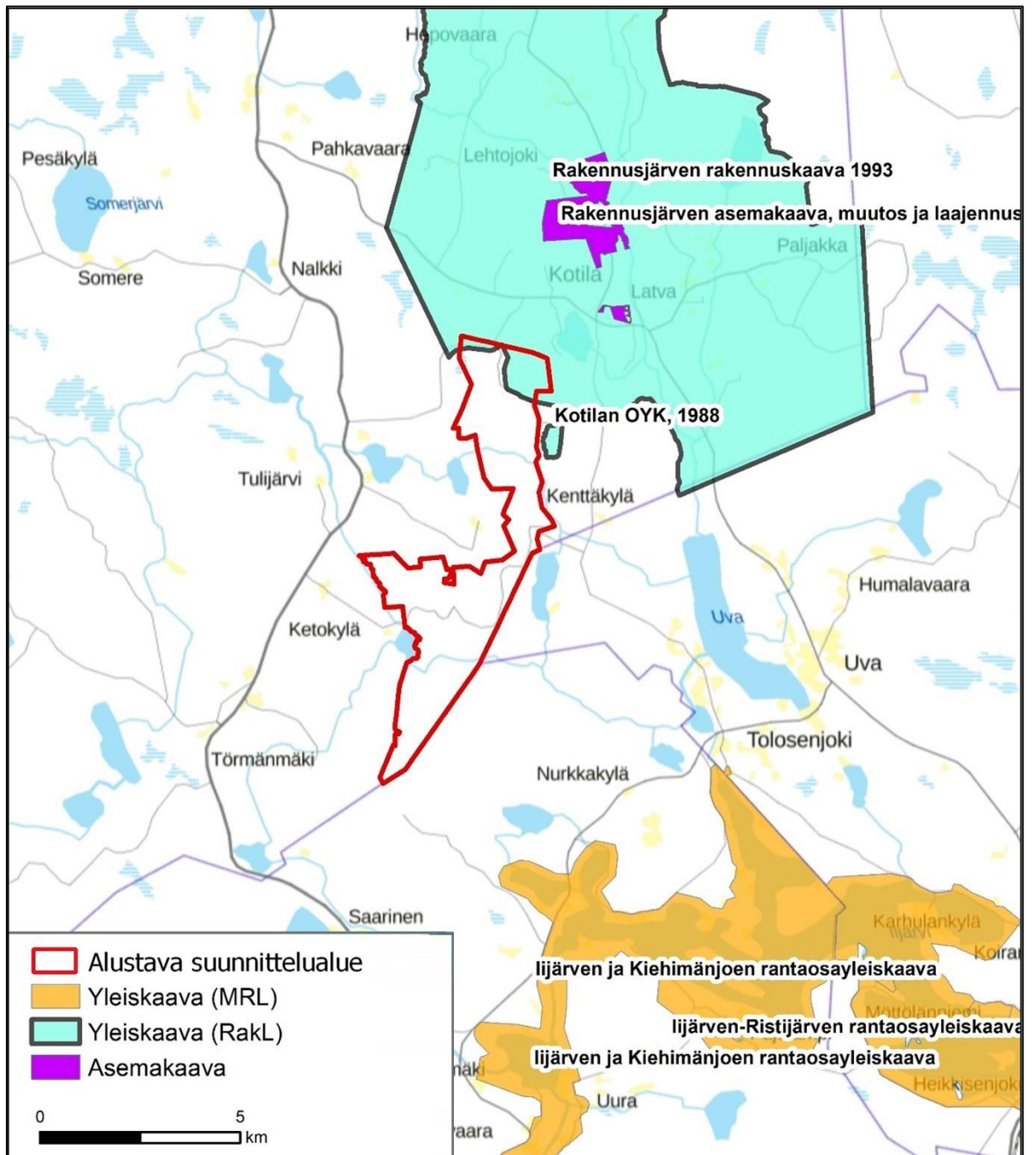
Kuva 3. Ote Kainuun epävirallisesta yhdistelmämaakuntakaavakartasta.

5.4 Yleis- ja asemakaavat

Suunnittelualueen pohjoisosissa on voimassa oikeusvaikutteinen Kotilan osayleiskaava vuodelta 1988. Kotilan osayleiskaavassa suunnittelualue on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi (M). Osayleiskaavassa sijoittuu myös merkintä yksittäisen maatilan talouskeskuksesta (AT-1) sekä siihen liittyvästä maatalousalueesta (MT), mutta alueella ei ole nykypäivänä enää asuinkäytössä olevaa rakennusta. Kotilan osayleiskaavan kanssa päällekkäisiltä osin Hietavaaran tuulivoimaosayleiskaava astuu uudempana kaavana voimaan saatuaan lainvoiman ja vastaavasti Kotilan osayleiskaava muutetaan niiltä osin, kun se on päällekkäinen Hietavaaran tuulivoimaosayleiskaavan kanssa.

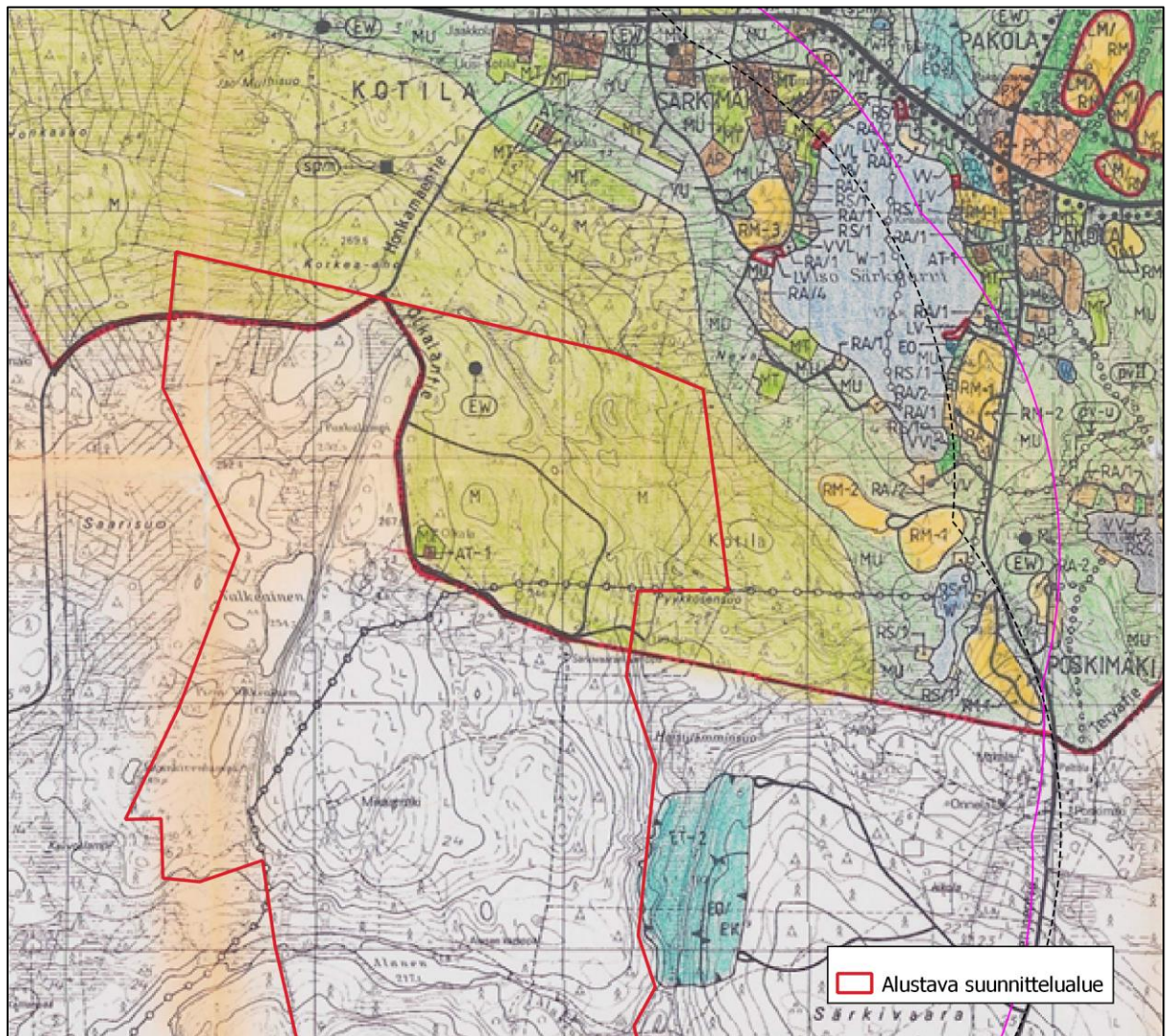
Paltamon kunnan alueella sijaitsee noin 3,5 kilometrin etäisyydellä Iijärven ja Kiehimänjoen rantaosayleiskaava, joka on saanut lainvoiman vuonna 2006. Ristijärven kunnan puolella osayleiskaavoitettua aluetta jatkaa Iijärven-Ristijärven rantaosayleiskaava vuodelta 2002.

14.5.2025

Kuva 4. Yleiskaavatilanne suunnittelualueen ympäristössä. Alustava suunnittelualue merkitty punaisella.

14.5.2025

Kuva 5. Ote Kotilan osayleiskaavasta 1988.

14.5.2025

Kotilan osayleiskaavaan on merkitty alla olevan merkinnät suunnittelualueelle:

M	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE. Alueelle saadaan rakentaa maa- ja metsätaloutta ja tähän liittyvää elinkeinotoimintaa palvelevia rakennuksia sekä muita rakennuksia haja-asutuksena. Rakennuspaikan pinta-alan tulee olla vähintään puoli hehtaaria ja rakennusten etäisyys osayleiskaavan mukaisesta RM- ja RA -alueen rajasta ja rantaviivasta vähintään 200 metriä sekä ulkoilureitistä 50 metriä. Rakennuspaikan kerrosala saa olla enintään 200 m² lukuun ottamatta maa- ja metsätalouden talous- ja tuotanto-rakennuksia. Rakennusten suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota rakennusten sopeutumiseen olemassa oleviin rakennuksiin ja maisemaan. Rakennuslain 135 §:n mukaiset määräykset: 240 metrin tason alapuolisissa metsissä yhtenäisen avohakkuukuvion aukon koko ei saa ylittää 30 hehtaaria. 240 metrin tason yläpuolisissa metsissä avohakkuut saa tehdä vain luontaisten kuviorajojen sisäisinä alle 5 hehtaarin kokoisina yhtenäisinä aukkoina tai enintään 50 metrin levyisinä kaistaleina. Suunnittelumääräykset: Alueen metsänparannusaurausalueiden kuivatusta, metsäojitusta ja nykyisten metsäojien kunnostusta suunniteltaessa metsäojien vesiä ei saa johtaa suoraan vesistöön. Ennen vesistöön johtamista ojitusaluiden vedet on riittävästi puhdistettava kiintoaineista ja veteen liuenneista ravinteista esimerkiksi laskeutusaltaita ja pintavalutusta käyttäen.
MT	MAA- JA METSÄTALOUSALUE. Alue on suunniteltava siten, että viljelyksessä olevat pellot säilyvät rakentamattomina lukuunottamatta maa- ja metsätalouden rakentamista.
AT-1	YKSITTÄISTEN MAATILAN TALOUSKESKUSTEN ALUE.
	MOOTTORIKELKKAREITTI.
EW	KÄYTTÖVEDEN OTTOPAIKKA. Lähteen ympäristön maankäyttö on suunniteltava siten, ettei lähteen käyttöä vedenottoaikkana vaaranneta.
	VAHVISTETTAVAN OSAYLEISKAAVA-ALUEEN ULKOPUOLISET MERKINNÄT:
ET-2	JÄTEVEDEN PUHDISTAMO.
EO/EK	MAANKAMARAN AINESTEN OTTOALUE, JOLLE AINESTEN OTON JÄLKEEN TEHDÄÄN KAATOPAIKKA.

Suunnittelualueella ei ole voimassa asemakaavoja tai ranta-asemakaavoja. Lähimmät asemakaava-alueet sijoittuvat Rakennusjärven läheisyyteen, suunnittelualueen pohjois- ja koillispuolelle noin kahden kilometrin etäisyydelle.

14.5.2025

5.5 Maanomistus

Tuulivoimahanke sijoittuu muutaman yrityksen sekä yksityisten maanomistajien maille. Hanke-toimija laatii tuulivoimaloiden rakentamisen mahdollistavat maanvuokrasopimukset alueen maanomistajien kanssa.

5.6 Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvat muut tuulivoimahankkeet

Kolmenkymmenen kilometrin säteelle Hietavaaran tuulivoimapuiston suunnittelualueesta ei sijoitu toiminnassa olevia tuulivoimaloita.

Alle 30 kilometrin etäisyydelle suunnittelualueesta sijoittuu julkisesti saatavilla olevien tietojen mukaan yksitoista muuta tuulivoimahanke. Lähimmäksi sijoittuva tuulivoimahanke, Varsa-vaara sijaitsee välittömästi Hietavaaran suunnittelualueen kaakkoispuolella. Muut tuulivoimahankkeet otetaan huomioon vaikutusten arvioinnissa siinä mittakaavassa kuin mahdollisia yhteisvaikutuksia arvioidaan voivan aiheutua.

6 Selvitykset ja vaikutusten arviointi

6.1 Selvitykset

Hietavaaran tuulivoimahankeeseen vaikutusten arvioimisen tueksi laaditaan suunnittelualueelta YVA-menettelyn yhteydessä seuraavat selvitykset ja mallinnukset (suluissa on mainittu maastotyöpäivien määrä):

- Laadittavat selvitykset:
 - Arkeologinen inventointi
 - Pesimälinnustoselvitys (7 pv)
 - Metsäkanalintujen soidinpaikkainventointi (4 pv)
 - Pöllöselvitys (4 yötä)
 - Päiväpetolintuselvitys (4 pv)
 - Lintujen kevät- ja syysmuuton tarkkailu (6+6 pv)
 - Lepakkoselvitys (6 yötä)
 - Kasvillisuus- ja luontotyyppi-inventointi (4 pv)
 - Viitasammakkoinventointi (1 pv)
 - Liito-oravainventointi (3 pv)
 - Muun lajiston esiintymispotentiaali arvioidaan muiden luontoselvitysten aikana
- Tehtävät mallinnukset:
 - Näkemäalueanalyysi ja havainnekuvat
 - Melu- ja välkemallinnukset (tehty molemmilta kaavaluonnosalueilta)
- Kyselyt:
 - Asukaskysely
 - Metsästäjähaastattelut

Sähkönsiirron reitiltä laaditaan arkeologinen inventointi, liito-oravaselvitys sekä luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitys.

14.5.2025

Kaavoituksen yhteydessä ei lähtökohtaisesti suunnitella tehtävän uusia selvityksiä. Uusia, täydentäviä selvityksiä tehdään, mikäli voimalapaikkojen, tiestön tai sisäisen sähkönsiirron sijoittelussa tapahtuu YVA-menettelyn jälkeen siirtoja alueille, joita ei YVA:ssa ole selvitetty.

6.2 Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointi on osa tuulivoimarakentamisen suunnittelua. Vaikutusten selvittämisen tarkoituksena on jo suunnittelun aikana saada tietoa suunnitteluratkaisujen merkityksestä ja siten parantaa lopullisen suunnitelman laatua. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, osallisilta saataviin lähtötietoihin, lausuntoihin ja huomautuksiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

Merkittävien tuulivoimahankkeiden ympäristövaikutukset arvioidaan YVA-lain mukaisessa ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. Hietavaaran alueelle suunniteltu tuulivoimapuisto ylittää YVA-hankeluettelon (1.2.2019) mukaisen rajan, jonka mukaan tuulivoimahankkeissa sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaista arviointimenettelyä, kun yksittäisten laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia.

Hietavaaran hankkeen ennalta arvioidut painopistealueet vaikutustenarvioinnille ovat maisemavaikutukset, luontovaikutukset sekä vaikutukset ihmisiin, elinkeinoelämään ja aluetalouteen. YVA- ja kaavoitusprosessien aikana arvioidaan myös hankkeen suhdetta yleiskaavoitusta ohjaaviin suunnittelutasoihin.

Tuulivoimaosayleiskaavan vaikutusten arviointi perustuu pääsääntöisesti YVA-menettelyn yhteydessä tehtyihin vaikutuksen arviointeihin sekä kaavoitusprosessin aikana lausuntojen, mui-
tutusten sekä sidosryhmätyöskentelyn kautta esille tulleisiin vaikutuksiin.

7 Osallistuminen ja vuorovaikutus

7.1 Osalliset

Osallisia ovat ne, joiden asumiseen, työhön tai muihin oloihin valmisteilla oleva kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa:

- kaavan vaikutusalueen asukkaat
- yritykset ja elinkeinonharjoittajat
- virkistysalueiden käyttäjät
- kaavan vaikutusalueen maanomistajat ja haltijat

Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- asukkaita edustavat yhteisöt kuten asukasyhdistykset sekä kylätoimikunnat
- tiettyä intressiä tai väestöryhmää edustavat yhteisöt kuten luonnonsuojeluyhdistykset
- elinkeinonharjoittajia ja yrityksiä edustavat yhteisöt
- erityistehtäviä hoitavat yhteisöt tai yritykset kuten energia- ja vesilaitokset

Edellä mainittuja ovat:

• Cinia Group Oy	• Elenia Oy
• Digita Networks Oy	• Elisa Oy
• DNA oy	• Telia Finland Oyj

14.5.2025

-
- Edzcom Oy (Ukkoverkot)
 - Puolanka-Paljakka matkailuyhdistys ry
 - Puolangan riistanhoitoyhdistys
 - Ilmatieteenlaitos
 - Törmänmäen Kyläyhdistys ry
 - Metsänhoitoyhdistys Kainuu ry
 - Puolangan riistanhoitoyhdistys
 - Kajaani Oy:n Erä ry
 - Tulijärven metsästäjät ry
 - Tuli-Erä ry
 - Särkivaaran Metsästäjät ry
 - Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK
 - Suomen luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri ry
 - Kainuun Lintutieteellinen yhdistys ry (KLY)
 - Ylä-Kainuun Luonto ry
 - Riistakeskus
 - Suomen Metsäkeskus

Viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Fingrid Oyj
- Ristijärven ja Paltamon kunnat
- Liikenne- ja turvallisuusvirasto Traficom
- Luonnonvarakeskus Luke
- Metsähallitus, Kainuu
- Kainuun pelastuslaitos
- Puolangan kunnan eri hallintokunnat, lautakunnat ja luottamuselimet
- Oulunkaaren ympäristöpalvelut
- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
- Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- Kainuun liitto
- Kainuun museo
- Puolustusvoimat, 3. Logistiikkarykmentti
- Väylä (Liikennevirasto)

Osallisten listaa täydennetään tarvittaessa.

14.5.2025

7.2 Osallistuminen

Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §).

Osallisilla ja kuntalaisilla on oikeus antaa kaavasta mielipide valmisteluvaiheen aineiston ja kaavaluonnoksen nähtävilläoloaikana ja muistutus kaavaehdotuksen nähtävilläoloaikana. Annettuihin mielipiteisiin ja muistutuksiin laaditaan vastineet.

Osayleiskaavan vireilletulon yhteydessä on laadittu tämä MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) on esitelty kaavan laatimisessa noudatettavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmät, kerrottu kaavoituksen päätavoitteet, suunnittelun eteneminen ja alustava aikataulu sekä kuvattu kaavan yhteydessä laadittavat selvitykset ja vaikutustenarvioinnit.

7.3 Kaavoituksen ja YVA-menettelyn yhteensovittaminen

Ympäristövaikutusten arviointimenettely on tärkeä osa tuulivoimaosayleiskaavan laadintaa. Ympäristövaikutusten arviointia varten tehdyissä selvityksissä on huomioitu yleiskaavoituksessa tarvittavat selvitystarpeet, jolloin yleiskaava voidaan laatia YVA-menettelyn selvitysaineiston pohjalta.

Kunnanhallitus on kokouksessaan 03.12.2020 § 130 hyväksynyt kaavoitussopimuksen ja hyväksynyt pormestarin esityksen, että tuulipuiston osayleiskaavan laatiminen aloitetaan. Hankkeen YVA-menettely on käynnistynyt yhdistettynä YVA-kaavamenettelynä vuonna 2021. Aloite osayleiskaavan laatimiseksi ja kaavoitussopimus on hyväksytty myös valtuuston kokouksessa 21.12.2020 § 30. Kunnanhallitus on päättänyt kokouksessaan 17.6.2021 asettaa ympäristövaikutusten arviointisuunnitelman sisältävän osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman julkisesti nähtäville 23.6.-23.7.2021 väliseksi ajaksi. Kaava tuli vireille samalla kuulutuksella 23.6.2021. Nähtävilläolon yhteydessä järjestettiin tiedotus- ja keskustelutilaisuus. Hietavaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma oli uudelleen nähtävillä 6.10.2021-6.11.2021 riittävän osallistamisen takaamiseksi.

Tuulivoimapuiston osayleiskaavan laatiminen toteutetaan yhteisenä YVA-menettelyn kanssa. YVA-suunnitelmasta saadun palautteen sekä YVA-menettelyn yhteydessä tehtyjen selvitysten perusteella tuulivoimaloiden lopullinen sijoittelu on tarkentunut. Molemmissa hankevaihtoehdoissa voimamäärät ovat pysyneet entisellään. Tuulivoimaloiden sijoittelussa on huomioitu alueen vakituinen ja loma-asutus, tiedossa olevat ja selvitetty luontoarvot sekä maankäyttömuodot. YVA-selostus valmistuu loppuvuodesta 2024.

Hankkeen YVA-aineisto löytyy osoitteesta:

www.ymparisto.fi/hietavaaratuulivoimapuistoYVA

YVA- ja kaavaprosesseihin liittyviä tiedotustilaisuuksia tullaan yhdistämään siten, että hankkeesta kiinnostuneet voivat tiedotustilaisuuksissa saada tietoa hankkeen, YVA-menettelyn ja kaavoituksen etenemisestä sekä siitä, miten YVA-menettelyn yhteydessä tehdyt selvitykset otetaan huomioon hankesuunnittelussa ja kaavoituksessa.

14.5.2025

8 Suunnittelu- ja päätöksentekovaiheet sekä aikataulu

8.1 Kaavoituksen vireilletulo

Alkuvuosi 2020

Puolangan kunnanhallitus hyväksyi kaavoitusaloitteen tuulivoimaosayleiskaavan laatimiseksi Hietavaaran alueelle 3.12.2020 § 130. Kunnanhallitus on 25.3.2021 § 38 päättänyt hyväksyä FCG Finnish Consulting Group Oy:n kaava- ja YVA-menettelyn konsultiksi wpd Finland Oy:n esityksestä. Kaavoitus- ja YVA-menettely toteutetaan yhdistettynä menettelyinä, joka hyväksyttiin ennakkoneuvotteluissa 8.4.2021. Osayleiskaava on tullut vireille 23.6.2021.

Kunnanhallitus on päättänyt kokouksessaan 17.6.2021 asettaa ympäristövaikutusten arviointisuunnitelman sisältävän osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman julkisesti nähtäville 23.6.-23.7.2021 väliseksi ajaksi. Osayleiskaavan vireille tulosta sekä yhdistetyn osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) ja YVA-suunnitelman nähtävilläolosta kuulutettiin julkisesti paikallislehdissä Kainuun sanomissa, Koti-Kajaanissa, Puolankalehdessä ja Väylässä, sekä ympäristöhallinnon internetsivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/hietavaaratuulivoimapuistoYVA, ja kunnan internetsivuilla osoitteessa www.puolanka.fi.

Nähtävilläolon yhteydessä järjestettiin tiedotus- ja keskustelutilaisuus Puolankajärven koulun auditoriossa, Koulukatu 2, 89200 Puolanka. Nähtävilläoloaikana osallisilla ja muilla kansalaisilla on annettu mahdollisuus esittää mielipiteensä asiakirjassa esitetyistä osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmistä sekä suunnitellusta vaikutusten arvioinnista. Aineisto oli nähtävillä kunnan ja yhteysviranomaisen internetsivuilla sekä kunnanvirastolla.

Yhteismenettelyn, vuorovaikutuksen ja kaavoituksen lähtökohtia koskeva työneuvottelu pidettiin Kainuun ELY-keskuksen kanssa 16.9.2021

Hietavaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma olivat uudelleen nähtävillä 6.10.2021–6.11.2021 riittävän osallistamisen takaamiseksi.

Osallisilla oli mahdollisuus esittää osallistumis- ja arviointisuunnitelmien nähtävilläoloaikana mielipiteensä joko kirjallisesti tai suullisesti. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin lausunnot

14.5.2025

viranomaisilta. Saatu palaute käsiteltiin koosteeksi ja lausuntoihin sekä mielipiteisiin annettiin vastineet.

Kaavoituksen lähtökohtia ja tavoitteita koskeva 1. viranomaisneuvottelu pidettiin 19.12.2024.

8.2 Yleiskaavan valmisteluvaihe

kevät/kesä 2025

Luonnosvaiheessa kaavasta tehdään kaksi erillistä kaavakarttaa VEA ja VEB, joilla on yhteinen kaavaselustus. Luonnosvaiheessa myös päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma julkaistaan omana dokumenttinaan erillisenä YVA:sta.

Puolangan kunnanhallitus päättää kaavan valmisteluvaiheen aineiston (osallistumis- ja arviointisuunnitelma, kaavaluonnos, kaavaselustus ja erillisselvitykset) asettamisesta nähtäville. Nähtäville asettamisesta kuulutetaan julkisesti paikallislehdissä Kainuun sanomissa, Puolankalehdessä ja Ylä-Kainuussa, sekä Puolangan kunnan internetsivuilla. Aineisto on nähtävillä kunnan internetsivuilla osoitteessa www.puolanka.fi.

Osallisilla ja kuntalaisilla on mahdollisuus esittää nähtävilläoloaikana mielipiteensä valmisteluvaiheen aineistosta joko kirjallisesti tai suullisesti. Kirjalliset mielipiteet on toimitettava Puolangan kunnalle kirjeellä osoitteella Maaherrankatu 7, 89200 Puolanka tai sähköpostitse osoitteeseen kunta@puolanka.fi ennen nähtävilläolon päättymistä. Valmisteluvaiheen aineistosta pyydetään lausunnot viranomaisilta. Saatu palaute käsitellään koosteeksi ja lausuntoihin sekä mielipiteisiin annetaan vastineet.

8.3 Yleiskaavan ehdotusvaihe

Alustava aikataulu: loppuvuosi 2025

Osayleiskaavaehdotus asetetaan MRL 65 §:n ja MRA 19 §:n mukaan kunnanhallituksen päätöksellä julkisesti nähtäville 30 päivän ajaksi kunnan ilmoitustaululle.

Osayleiskaavan nähtävilläolosta ilmoitetaan julkisesti. Osallisilla on oikeus tehdä kirjallinen muistutus kaavaehdotuksesta. Ehdotusvaiheessa ulkopaikkakuntalaisille kaava-alueen maanomistajille tiedotetaan postitse kunnassa tiedossa olevien osoitteiden mukaisesti. Muistutus on toimitettava kirjallisena Puolangan kunnalle ennen nähtävilläolon päättymistä.

Osayleiskaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta. Saatu palaute käsitellään koosteeksi ja lausuntoihin annetaan perustellut vastineet.

Nähtävilläolon yhteydessä järjestetään tarvittaessa vielä tiedotus- ja keskustelutilaisuus.

Osayleiskaavasta järjestetään ehdotusvaiheessa tarvittaessa toinen viranomaisneuvottelu.

8.4 Yleiskaavan hyväksymisvaihe

Alustava aikataulu: alkuvuosi 2026

Puolangan kunnanvaltuusto päättää osayleiskaavan hyväksymisestä. Osayleiskaavan hyväksymispäätöksestä tiedotetaan ELY-keskusta, muita lausunnon antaneita ja tiedottamista erikseen pyytäneitä sekä kunnan ilmoitustaululla ja internetsivuilla.

14.5.2025

Maankäyttö- ja rakennuslain 188 §:n mukaan osayleiskaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen voi hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen siten kuin kuntalaissa säädetään. Jos valituksia ei jätetä, kaava astuu voimaan, kun sen hyväksymistä koskevasta lainvoimaisesta päätöksestä on kuulutettu (MRA 93 §).

14.5.2025

9 Yhteystiedot

Puolangan kunta

Maaherrankatu 7
89200 Puolanka
www.puolanka.fi

Kalevi Huovinen

rakennustarkastaja
puh. 040 546 2018
kalevi.huovinen@puolanka.fi

Kaavaa laativa konsultti:

FCG Rakennettu Ympäristö Oy

Osmontie 34
00601 HELSINKI
www.fcg.fi

Maria Ouni

projektijohtaja
puh. 041 730 8490
maria.ouni@fcg.fi

Tuulivoimapuistohankkeesta vastaava:

wdp Suomi Oy

Keilaranta 19
02150 Espoo
www.wpd.fi

Samuel Peltoniemi

Hankekehityspäällikkö
puh. 040 775 0698
s.peltoniemi@wpd.fi

